Save the Children
Protegint els infants des del 1919

Convenció sobre els Drets dels Infants

Versió per a nois i noies de 15 a 18 anys

Amb el suport de:

Ajuntament de Terrassa
Solidaritat i Cooperació Internacional

Ajuntament de Lleida
Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Immigració

Ajuntament de Barcelona
Barcelona Solidària

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació
Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans

ACCD
Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Convenció sobre els Drets dels Infants
Programa de Promoció i Defensa dels Drets de la Infància

1ª Edició: Agost 2009

Edició: Save the Children
Coordinación Sílvia Hernández
Adaptació text: Sílvia Hernández i Mercè Allès
Disseny: Mercè Allès
Revisió: Pepa Horno
Impressió: Cevagraf SCCL

Fonts:
- Convenció sobre els drets dels Infants,
Save The Children, 2009.
- Versions adaptades de la Convenció dels
drets dels infants, "Mis Derechos",
Save The Children, 1999.
- www.elmundodedina.org
- Convención sobre los Derechos del Niño,
Versión Adaptada para Jóvenes. Unicef 2005.

Save the Children a Catalunya
Via Laietana 5, àtic 1a
08003 Barcelona
Tel 93 310 52 00
catalunya@savethechildren.es
www.savethechildren.es

INTRODUCCIÓ

Tots els éssers humans tenim drets, els infants i adolescents també. No obstant això, hi ha més probabilitats que els seus drets siguin ignorats o vulnerats a causa de la seva edat i a la dificultat que puguin tenir per a defensar-los.

Per protegir els drets de tots els nens, nenes i adolescents les Nacions Unides van redactar un acord internacional anomenat Convenció sobre els Drets dels Infants. La Convenció fou aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989.

Aquesta Covenció reconeix, per primera vegada en una llei internacional, l'infant com a subjecte de drets, com una persona capaç d'aportar a la societat i defensar els seus drets, i no només com a objecte de protecció.

Amb aquesta consideració, aportada pels drets de participació (articles 12 al 17) es té en compte al nen, nena i adolescent com a subjecte social, amb drets a participar en allò que l'envolta: a expressar les seves opinions, a ser escoltat, a associar-se, a la seva pròpia intimitat.

Aquesta Convenció ja és una llei per a nosaltres, ja que el Govern espanyol va ratificar-la a finals de 1990. Això implica que hem de tractar els infants del nostre país d'acord amb el que es va comprometre a la Convenció i que totes les lleis i polítiques de qualsevol tema han de recollir aquests drets.

Cal destacar que tots els drets comporten uns deures. Això vol dir, que adults, infants i adolescents tenim la responsabilitat de respectar els drets de totes les persones amb la mateixa força amb la que poguem defensar els nostres. També, tenim el deure de denunciar situacions de vulneració de drets, així com promoure iniciatives on totes les persones puguin exercir els seus drets.

QUÈ DIU LA CONVENCIÓ?

La Convenció recull en una sèrie d'articles els drets que han de tenir les nenes, els nens i el jovent menor de divuit anys.
La Convenció es va desenvolupar basant-se en quatre principis que s'han de tenir en compte sempre que s'adopti una decisió o s'iniciï una acció que afecti els infants.

No discriminació.
Els drets recollits a la Convenció són iguals per a tots els infants, independentment del seu origen, sexe, religió, llengua, discapacitat, opinió o antecedents familiars (article 2).

Interès superior de l'infant o adolescent.
Quan els adults o les organitzacions prenguin decisions que afectin els infants o adolescents, han de considerar com a factor principal allò que sigui millor per als infants (article 3).

Dret a la vida.
Tot infant té dret a la vida i a un desenvolupament òptim (article 6).

Punt de vista del nen, nena o adolescent.
Els infants i adolescents tenen dret a dir el que pensen sobre tot allò que els afecti. El que diguin ha de ser escoltat amb atenció. Quan els tribunals o altres organismes oficials prenguin decisions que els puguin afectar, han de tenir en compte els sentiments i desitjos dels nens, nenes i adolescents (article 12).

Aquesta versió de la Convenció per a noies i noies de 15 a 18 anys és una adaptació del text original. Animem a totes les noies i nois a que llegeixin aquests drets, els coneguin i respectin, denunciïn les situacions en les que són vulnerats i fomentin la seva acció.

2

CONVENCIÓ SOBRE ELS DRETS DELS INFANTS

ART. 1 DEFINICIÓ DE NENA I NEN, NOI I NOIA

Aquesta Convenció s'aplica a tots els nens i totes les nenes, entenent per nen o nena tota persona menor de 18 anys. Per tant, també inclou als i les adolescents.

ART. 2 NO DISCRIMINACIÓ

Els estats garantiran l'aplicació dels drets recollits en la Convenció per a tots els nois i noies, sense fer cap tipus de distinció per raó del seu sexe, idioma, religió, opinió política o d'altre tipus, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, els impediments físics, el naixement o qualsevol altra condició del noi o noia i de la seva família.

ART. 3 L' INTERÈS SUPERIOR DEL NOI I LA NOIA

Les autoritats socials, administratives i jurídiques han de tenir en compte l'interès superior dels nois i les noies quan hagin de prendre una decisió en relació a ells i elles. Això vol dir que l'interès dels nois i noies i el seu benestar s'han de considerar per damunt de qualsevol altre interès que pugui haver-hi.
Els estats es comprometen a assegurar a tots els nois i noies la protecció i atenció necessàries per al seu benestar, tenint en compte els drets i deures de les seves mares, pares, tutors i altres persones responsables d'ells i elles davant la llei.
A més, els estats s'asseguraran que les institucions, serveis i establiments encarregats de la cura i protecció dels infants i adolescents compleixin les normes establertes, especialment en allò referent a seguretat, sanitat i nombre i competència del seu personal.

ART. 4 RESPONSABILITAT DELS ESTATS EN EL COMPLIMENT DELS DRETS

Els governs adoptaran totes les mesures administratives, legislatives i d'altre tipus per a garantir el compliment dels drets recollits en aquesta Convenció.

ART. 5 ORIENTACIÓ PER PART DE LES MARES I ELS PARES

Els estats respectaran les responsabilitats, drets i deures dels pares i les mares i els proporcionaran el suport i orientació apropiades perquè els nois i noies puguin exercir els drets de la Convenció.

ART. 6 DRET A UNA VIDA DIGNA

Totes les noies i nois tenen dret intrínsec a la vida. Els estats faran tot el possible per a garantir la supervivència i desenvolupament òptim dels nois i noies.

ART. 7 DRET A UN NOM I UNA NACIONALITAT

Tots els nois i noies seran inscrits després del seu naixement i tindran dret a un nom i una nacionalitat, a conèixer les seves mares i pares i a ser cuidats per ells.

ART. 8 DRET A LA IDENTITAT

Tots els nois i noies tenen dret a preservar la seva identitat, nacionalitat, el seu nom i les seves relacions familiars.

ART. 9 NOIES I NOIS SEPARATS DE LES SEVES MARES I ELS SEUS PARES

Cap noia ni cap noi ha de ser separat de les seves mares o pares, excepte si és pel seu propi bé. En cas que els pares estiguin separats, les noies i nois tenen dret a mantenir contacte amb la seva mare i el seu pare de manera regular, excepte quan sigui contrari a l'interès superior dels propis nois i noies.

ART. 10 REUNIFICACIÓ FAMILIAR

Els estats atendran de forma positiva, humanitària i eficaç qualsevol sol·licitud per entrar o sortir d'un Estat amb la finalitat de reunir a la família.
Si els pares del noi o noia resideixen en estats diferents, el noi o noia tindrà dret a mantenir periòdicament contacte amb la mare i el pare.

ART. 11 TRASLLATS I RETENCIONS IL·LÍCITES

Les autoritats tenen el deure d'evitar els trasllats i les retencions il·lícites de nois i noies a l'estranger. A més, prendran mesures per a lluitar contra els trasllats i les retencions il·legals.

ART. 12 DRET A EXPRESSAR LA OPINIÓ I A SER ESCOLTATS

Totes les noies i nois tenen dret a expressar lliurement la seva opinió en tots els assumptes, i a ser escoltades i escoltats en els temes que tinguin a veure amb elles i ells. Els nois i noies tenen dret a ser escoltats en procediments judicials o administratius que els afectin.

ART. 13 DRET A LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Tots els nois i noies tenen dret a la llibertat d'expressió. Aquest dret implica la llibertat de cercar, rebre i difondre informació de tot tipus, sense cap consideració de fronteres, sempre que no estiguin en contra dels drets d'altres persones.

ART. 14 LLIBERTAT DE PENSAMENT, CONSCIÈNCIA I RELIGIÓ

Totes les noies i nois tenen dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Les autoritats han de respectar els drets i els deures dels pares i mares de guiar als nois i noies en aquest dret

ART. 15 DRET A ASSOCIAR-SE

Tots els nois i noies tenen dret a la llibertat d'associació i a la llibertat de celebrar reunions pacífiques.

ART. 16 DRET A LA INTIMITAT

Totes les noies i nois tenen dret a una vida privada. Cap persona s'ha d'entremetre de forma injusta o il·legal en la vida privada dels nois i noies, ni en la seva família ni correspondència (sms, correu electrònic, cartes, etc.)

ART. 17 ACCÉS A UNA INFORMACIÓ ADEQUADA

10 Les autoritats vetllaran perquè els nois i noies tinguin accés a la informació i el material de diverses fonts, que tingui per finalitat promoure el seu benestar social, espiritual i moral, i la seva salut física i mental.

ART. 18 RESPONSABILITAT DELS PARES I MARES EN L'ATENCIÓ DIÀRIA

Les noies i els nois tenen dret a que les seves mares i pares els eduquin i es preocupin pel seu desenvolupament. Els estats i autoritats han d'oferir l'ajuda i suport necessaris a les mares i pares perquè puguin educar les seves filles i fills.

ART. 19 PROTECCIÓ CONTRA ELS MALTRACTAMENTS

Les autoritats adoptaran totes les mesures per a protegir els nois i les noies contra qualsevol forma de perjudici, abús o maltractament.

ART. 20 PROTECCIÓ ESPECIAL DE LES NOIES I NOIS SEPARATS DELS SEUS PARES I MARES

Les noies i nois que estan separats, de forma temporal o permanent, de la seva família tenen dret a la protecció i assistència de les autoritats, que s'encarregaran de garantir la continuïtat en l'educació del noi o noia segons el seu origen religiós, cultural i lingüístic.

ART. 21 PROTECCIÓ EN CAS D'ACOLLIDA O ADOPCIÓ

En cas d'adopció o acollida, es prioritzarà l'interès superior del noi o la noia.

ART. 22 PROTECCIÓ DE LES NOIES I NOIS REFUGIATS

Les noies i nois refugiats hauran de rebre protecció especial. Les autoritats, en col·laboració amb les organitzacions que atenen aquets nois, adoptaran mesures adients perquè rebin la protecció i assistència humanitària apropiades per a gaudir dels drets de la Convenció.

ART. 23 DRETS DELS NOIS I NOIES AMB DISCAPACITAT

Totes les noies i nois que pateixen alguna discapacitat física, sensorial o psíquica, tenen dret a gaudir una vida plena i decent en condicions que assegurin la seva dignitat, els permeti valer-se per si mateixos i facilitin la participació activa en la comunitat. Els nois i noies amb discapacitat tenen dret a rebre atencions especialitzades que, dins del possible, hauran de ser gratuïtes. Les autoritats promouran i asseguraran l'assistència adequada del noi o la noia amb discapacitat.

ART. 24 DRET A LA SALUT I ALS SERVEIS SANITARIS

Els nois i les noies tenen dret a gaudir del màxim nivell de salut que sigui possible i als serveis pel tractament de les malalties i la rehabilitació de la salut. Les autoritats han d'assegurar la prestació de l'assistència mèdica i l'atenció sanitària que sigui necessària per a tots els nois i noies. També han de garantir que mares, pares, noies i nois coneguin els principis bàsics de la salut i la nutrició infantil, la higiene, el sanejament ambiental i les mesures de prevenció d'accidents; i que tinguin accés a l'educació i rebin suport per aplicar aquests coneixements.

ART. 25 DRET A LA REVISIÓ PERIÒDICA EN CAS D'INTERNAMENT

El noi o noia que hagi estat internat en un establiment per les autoritats competents per a l'atenció, protecció o tractament de la salut física o mental, té dret a una avaluació periòdica del tractament que rep.

ART. 26 DRET A LES PRESTACIONS SOCIALS

Totes les noies i nois tenen dret a beneficiar-se de la seguretat social i de les prestacions socials que s'hagin de concedir quan correspongui, tenint en compte els recursos i la situació de les noies i nois i la seva família.

ART. 27 DRET A UN NIVELL DE VIDA ADEQUAT

Tots els nois i noies tenen dret a un nivell de vida adient per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.
Els pares i les mares, o altres persones encarregades del noi o la noia, tenen la responsabilitat de proporcionar les condicions de vida necessàries per al desenvolupament del noi o la noia. Els estats han de donar suport als pares i mares per garantir aquest dret.

ART. 28 DRET A L'EDUCACIÓ

Les noies i els nois tenen dret a l'educació en igualtat d'oportunitats. Les autoritats han d'implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuït per a tot el món i fomentar el desenvolupament de l'ensenyament secundari. A més, l'ensenyament superior ha de ser també accessible per a tothom.

ART. 29 CARACTERÍSTIQUES DE L'EDUCACIÓ

L'educació ha d'estar dirigida a desenvolupar la personalitat, aptituds i la capacitat mental i física de cada noia i noi fins el màxim de les seves possibilitats. Els nois i les noies han d'aprendre a respectar els drets humans i les llibertats fonamentals de les persones. A més, se'ls ha de preparar per assumir una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat de sexes i amistat entre tots els pobles, així com el respecte del medi ambient.

ART. 30 PROTECCIÓ A LES MINORIES

Els nois i noies que pertanyen a alguna minoria ètnica, religiosa o lingüística, tenen dret a gaudir de la seva vida cultural, a practicar la seva religió i a utilitzar el seu idioma.

ART. 31 DRET AL JOC I AL DESCANS

Tots els infants i adolescents tenen dret a jugar, a descansar i a participar en activitats de lleure pròpies de l'edat. També tenen dret a participar en activitats culturals i artístiques; per tant, els estats han de promoure oportunitats adients i en condicions d'igualtat perquè puguin integrar-se en elles.

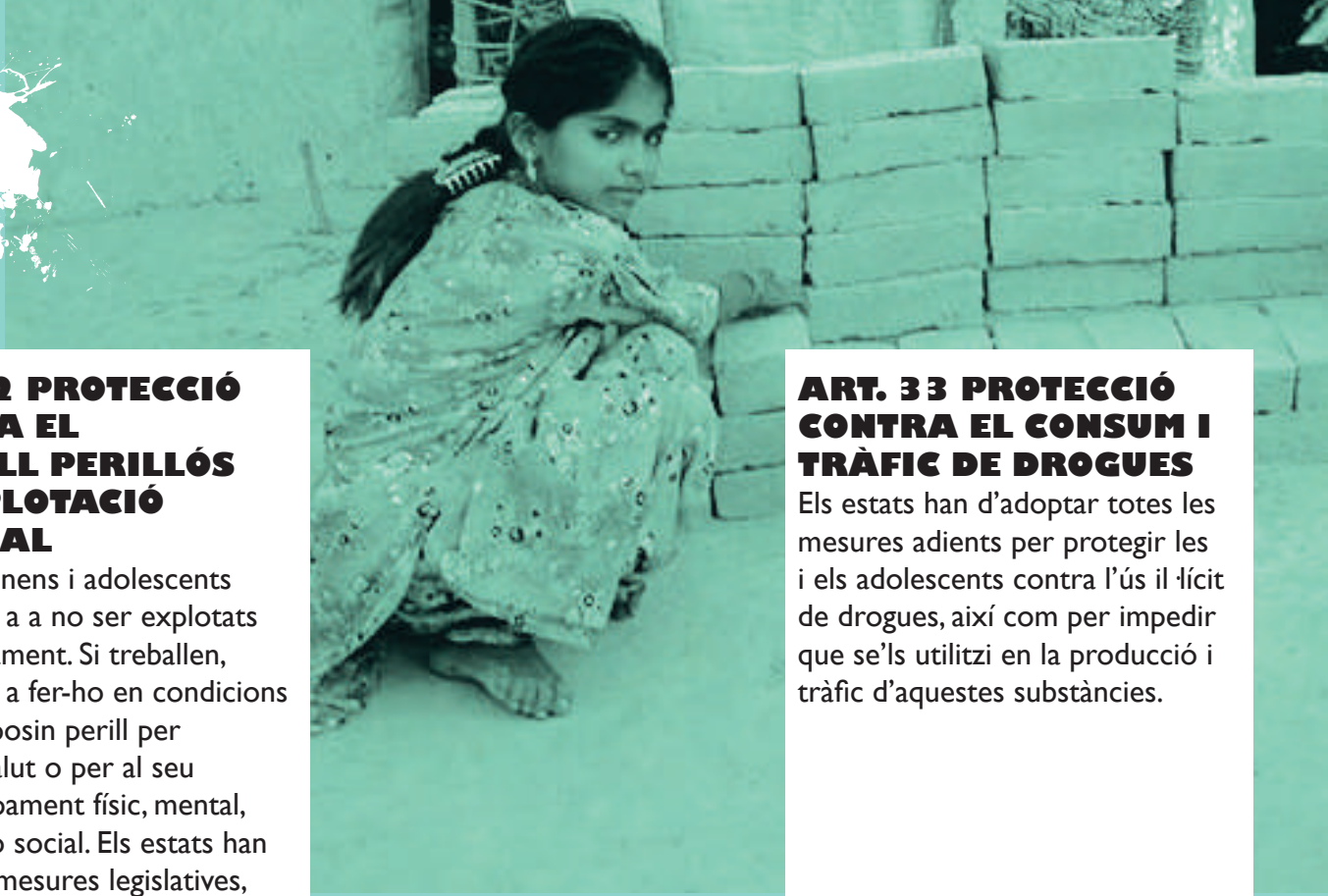

ART. 32 PROTECCIÓ CONTRA EL TREBALL PERILLÓS I L'EXPLOTACIÓ LABORAL

Les nenes, nens i adolescents tenen dret a a no ser explotats econòmicament. Si treballen, tenen dret a fer-ho en condicions que no suposin perill per a la seva salut o per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual o social. Els estats han d'adoptar mesures legislatives, administratives, socials i educatives per a garantir aquest dret.

ART. 33 PROTECCIÓ CONTRA EL CONSUM I TRÀFIC DE DROGUES

Els estats han d'adoptar totes les mesures adients per protegir les i els adolescents contra l'ús il·lícit de drogues, així com per impedir que se'ls utilitzi en la producció i tràfic d'aquestes substàncies.

ART. 34 PROTECCIÓ CONTRA L'ABÚS I L'EXPLOTACIÓ SEXUAL

Els nois i les noies tenen dret a estar protegits contra totes les formes d'explotació i abús sexuals. Els estats han de prendre totes les mesures per impedir:

- La incitació o coacció perquè un noi o noia participi en qualsevol activitat sexual il·legal
- L'explotació del noi o noia en la prostitució o altres pràctiques sexuals il·legals.
- L'explotació del noi o noia en espectacles o materials pornogràfics.
- Que es registri i difongui qualsevol abús contra una noia o un noi a través de mitjans tecnològics com Internet o telefonia mòbil.

ART. 35 PROTECCIÓ CONTRA EL SEGREST, VENDA I TRÀFIC DE NOIS I NOIES

Els estats prendran totes les mesures que siguin necessàries per evitar el segrest, la venda o el tràfic de nois i noies per a qualsevol finalitat.

ART. 36 PROTECCIÓ CONTRA ALTRES FORMES D'EXPLOTACIÓ

Els estats protegiran les noies i nois contra totes les altres formes d'explotació que siguin perjudicials per a qualsevol aspecte del seu benestar.

ART. 37 PROTECCIÓ CONTRA LA TORTURA I EN SITUACIÓ DE PRIVACIÓ DE LLIBERTAT

Els estats han de vetllar perquè cap noia ni cap noi sigui sotmès a tortures ni a tractes o penes cruels, inhumanes o degradants. No s'imposarà la pena capital ni la cadena perpètua sense possibilitat d'excarceració per delictes comesos per menors de divuit anys d'edat.
La detenció, l'empresonament o la reclusió d'un noi o noia es portarà a terme d'acord amb la llei i s'utilitzarà només com a últim recurs.
Les noies i nois privats de llibertat tenen dret a ser tractats amb el respecte que mereix una persona i de forma que es tinguin en compte les necessitats pròpies de la seva edat. També tenen dret a un accés ràpid a l'assistència jurídica i a mantenir contacte amb les seves famílies.

ART. 38 PROTECCIÓ CONTRA EL RECLUTAMENT DE NENES I NENS SOLDATS

Els estats es comprometen a respectar les normes del dret internacional humanitari que els siguin aplicats en els conflictes armats i, en especial, les que afecten a infants i adolescents.
A més, els estats han d'assegurar que les persones que no han complert 15 anys no participin directament en els conflictes armats, amb el que les forces armades dels estats no podran reclutar nens o nenes menors d'aquesta edat.
Igualment, els estats han d'adoptar totes les mesures possibles per assegurar la protecció i la cura dels nens, nenes i adolescents afectats per conflictes armats.

ART. 39 DRET A LA RECUPERACIÓ I REINTEGRACIÓ SOCIAL

Els estats han d'adoptar totes les mesures adients per a promoure la recuperació física i psicològica i la reintegració social de tots els infants i adolescents víctimes de qualsevol forma d'abandonament, explotació o abús; tortura, qualsevol tracte degradant o conflictes armats.

ART. 40 NOIES I NOIS EN CONFLICTE AMB LA LLEI

Si un noi o noia és acusat o declarat culpable de cometre un delicte té dret a ser tractar amb dignitat. Aquest tracte ha de ser d'acord amb l'edat del noi o noia, i ha de promoure la seva reintegració en la societat. A més, s'ha de fomentar i enfortir el seu respecte pels Drets Humans i les llibertats fonamentals de totes les persones.
Els estats han de garantir, entre d'altres aspectes:

- La presumpció d'innocència del noi o noia mentre no es provi la seva culpabilitat conforme a la llei.
- Que serà informat sense demora sobre els càrrecs que pesen en contra seu i que dispondrà d'assitència jurídica en la preparació i presentació de la seva defensa.

Els estats han de promoure lleis, autoritats i institucions específiques per als nois i noies acusats d'infringir lleis penals. S'establirà una edat mínima abans de la qual els nois i noies no tenen capacitat per a infringir les lleis.

Es disposarà de mesures alternatives a l'internament institucional, com programes d'ensenyament i formació professional, assessorament, llibertat vigilada, centres de reforma, etc.

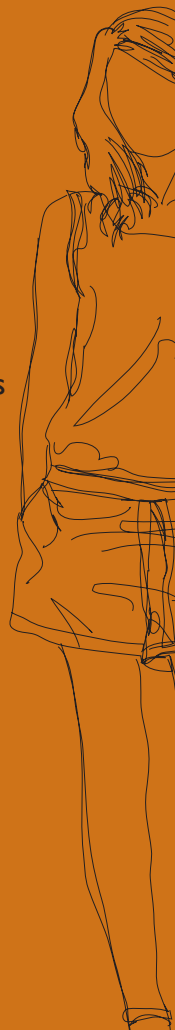

ART. 41 LA LLEI MÉS ADIENT

Els drets de la infància, a més d'estar recollits en aquesta Convenció, poden estar-ho a les lleis internes d'un Estat i a les lleis internacionals que aquest Estat hagi signat. Als nois i noies se'ls aplicarà la llei que els hi sigui més adient i satisfactòria.

ART. 42 DIFUSIÓ DE LA CONVENCIÓ

Els estats es comprometen a donar a conèixer eficaçment la Convenció, tant a persones adultes, com a nens, nenes i adolescents.

ART. 43 CREACIÓ I FUNCIONAMENT DEL COMITÈ DELS DRETS DELS INFANTS

Es crea el Comitè dels Drets dels Infants amb l'objectiu d'avaluar els progressos aconseguits en el compliment de les obligacions preses pels estats en la present Convenció.

ART. 44 INFORMES PER AL COMITÈ

Els estats es comprometen a presentar al Comitè informes sobre les mesures adoptades per al compliment dels drets reconeguts en la Convenció, així com els progressos a l'hora de gaudir d'aquests drets.
En el moment que un Estat ratifica la Convenció i entra en vigor, disposa de dos anys per a presentar el primer informe. Després, es presenta un nou informe cada cinc anys.

ART. del 45 al 54:

Articles sobre la relació del Comitè amb altres organismes i sobre aspectes jurídics de la Convenció com la seva ratificació, entrada en vigor i lloc on es diposita l'original d'aquesta llei internacional.

Glossari:

CONVENCIÓ:
Acord entre països que implica una obligació legal. Significa que els països que la ratifiquen han de complir amb el seu contingut.

CULTURA:
Allò que ens fa sentir part d'una comunitat. Algunes de les seves manifestacions són: llengua, gastronomia, tradicions, cançons o manera de relacionar-nos.

DRET:
Facultat o norma que una persona, adult, infant o adolescent, té des que neix.

DEURE:
Responsabilitat de fer alguna cosa. Tots els articles d'aquesta Convenció porten associats el deure de respectar aquests mateixos preceptes a la resta d'infants i adolescents, i a totes les persones. Drets i Deures estan interelacionats.

RATIFICAR: Aprovar, confirmar. Fer que un document sigui efectiu.

VERSIÓ:
Manera diferent d'explicar alguna cosa. Aquesta versió de la Convenció sobre els Drets dels Infants està adaptada per als nois i noies de 15 a 18 anys. Si vols conèixer el text original amb els seus 54 articles pots consultar el llibret "Convenció sobre els Drets dels Infants" publicada per Save the Children el 2009.

Adreces i telèfons:

Si vols parlar amb algú sobre els teus drets, per a saber més coses o perquè no s'ha respectat algun dels teus drets, pots contactar amb:

SÍNDIC DE GREUGES-DEFENSOR DE LES PERSONES
ÀREA D'INFÀNCIA DEL SÍNDIC
Telf: 900 124 124
www.sindic.cat (DEFENSOR DELS INFANTS I JOVES)
sindic@sindicdegreuges.cat

TELÈFON D'INFÀNCIA
(TEMES DE MALTRACTAMENT)
Telf: 900 300 777

MOSSOS D'ESQUADRA
Telf: 088

SAVE THE CHILDREN
Telf: 93 310 52 00
catalunya@savethechildren.es
www.savethechildren.es
Via Laietana 5, àtic 1a
08003 Barcelona